

Davranım Bozukluğu

Prof. Dr. Bedriye ÖNCÜ ÇETİNKAYA

Davranım Bozukluğu

- Yineleyici ve ısrarlı karşı gelme
- Yaşa uygun toplumsal kuralların ısrarla çiğnenmesi
- Başkalarının temel haklarına saldırma

Davranım Bozukluğu

- Hem çocuklar hem de ergenlerde sık
 - 18 yař altı
 - erkeklerde %6-16,
 - kızlarda %2-9
- Erkeklerde daha sık (4-12 kat)

Belirtiler

- İnsanlara ve hayvanlara saldırganlık
- Eşyalara zarar verme
- Dolandırıcılık ya da hırsızlık
- Kuralları ciddi biçimde ihlal etme

Belirtiler

- **İnsanlara ve hayvanlara saldırganlık**
 - kabadayılık eder, göz dağı verir
 - kavga dövüş başlatır
 - ciddi fiziksel yaralanmaya neden olacak silah kullanmıştır (taş, kırık şişe, bıçak, tabanca)
 - insanlara fiziksel olarak acımasız davranmıştır
 - hayvanlara fiziksel olarak acımasız davranmıştır
 - aileni hırsızlık yapmıştır (silahlı soygun, kapkaç)
 - birisini cinsel etkinliğe zorlamıştır.

➤ **Eşyalara zarar verme**

- hasar vermek amacıyla isteyerek yangın çıkartmıştır
- başkasının malına isteyerek zarar vermiştir

➤ **Dolandırıcılık ya da hırsızlık**

- eve, binaya ya da arabaya zorla girme
- başkalarını aldatma
- kimse görmeden mal çalma (mağazadan)

➤ **Kuralları ciddi biçimde ihlal etme**

- ailenin yasaklarına karşın geceyi dışarıda geçirir (13 yaşından önce başlamıştır)
- en az 2 kez evden kaçmıştır
- okuldan kaçır (13 yaşından önce başlamıştır)

- 3 ölçüt 1 yıldır, en az 1 tanesi 6 aydır
- Genellikle davranışlarından rahatsızlık duymazlar
- Çevrenin tepkisine karşı da duyarsızdırlar
- Tedavi edilmezse antisosyal kişilik bozukluğu gelişebilir ve yasal sorunlar yaşayabilirler.
- DB olan çocuklar okulda aynı belirtileri gösteren diğer çocuklarla grup oluşturabilirler ve belirtiler daha da artabilir.

Davranım Bozukluğu

- Alt sosyo ekonomik düzeyden gelen ailelerde daha fazla görülür.
- Toplumsal koşullarla görülme sıklığı paraleldir (savaş, afetler, hızlı toplumsal değişmeler vb.)

Etiyoloji

- Genetik etmenler
- Ailesel etmenler
- Çevresel etmenler

Ailesel etmenler

- Kentlerde yaşayan, düşük sosyo ekonomik düzeyden gelen, parçalanmış ailelerin çocukları
- Evdeki ortam tutarsız ve kaotik

Ailesel etmenler

- Tutarsız ilgi ve hoşgörü gösterilen, sınır konmamış tek/ilk erkek çocuk
- Anne babada ruhsal hastalık yada kişilik bozukluğu

Ailesel etmenler

- Reddedilmiş çocuklar
- Tacize uğrayan çocuklar
- Erken dönemde bakım kurumunda kalan çocuklar
- Bakım verenlerin sürekli değişmesi

Çocuđa bađlı etkenler

- “Zor çocuk” olarak tanımlanan çocuklar
- DEHB

✓ Genetik ve çevresel etkenlerin etkileşimi

DB ve okul

- Sınıf ya da bazan okul değişimi gerekebilir.
- Eęitim programının gerisinde olan çocuklar için sosyal beceri eğitimi sağlanabilir.
- Ancak ülkemizde genellikle ya okul çocuğu uzaklaştırır, ya da aile/çocuk eğitimi sonlandırır.

Ayırıcı Tanı

- DEHB
- Anksiyete, depresyon
- Psikotik tablolar

Tedavi

- Tedavi oldukça zor.
- Saldırgan davranışların kontrolü için ilaçlar
 - Antipsikotikler, lityum, karbamazepin, klonidin
- Eşlik eden psikiyatrik tablolar ve DEHB varsa mutlaka tedavi edilmelidir.

Tedavi

- Çocuk, aile ve çocuğun çevresinin hedef alındığı bir değerlendirme yapılır ve gerekli değişiklikler yapılmaya çalışılır.
- Örnek:
 - Aile içi iletişimin düzeltilmesi
 - Uygun akran gruplarına katılması
 - Etkinliklere yönlendirilmesi